

پایش و پویش جهانی دانشگاه فرهنگیان

بهار ۱۴۰۴ - شماره ۳۵

پیک بین الملل

نشریه داخلی مدیریت امور بین الملل دانشگاه فرهنگیان

**کیفیت کار در دانشگاه (فرهنگیان) باید جوری باشد که ساخت معلم تراز
و مورد نیاز، در آن ممکن باشد و تحقق پیدا کند؛ لذا خیلی اهمیت دارد.**

مقام معظم رهبری «مَدَّ ظِلَّهُ الْعَالِی»

فهرست

- سخن مدیر مسئول ۴
- زخم ناسور کودک آزاری ۵
- حافظ شیرازی: از شیراز تا بنگال «بخش پایانی» ۷
- همراستایی نمایه عملیاتی مدیریت امور بین الملل با اسناد بالا دستی ۱۰
- گزارش کارگاه‌های توانمندسازی ارتباطات بین الملل ۱۲
- بررسی تطبیقی برنامه درسی (عنصر هدف) ۱۸
- آشنایی با کمیته آموزشی شبکه دانشگاه‌های مجازی جهان اسلام ۲۰
- درآمدی بر فرهنگ آموزش در ژاپن ۲۳

مدیر مسئول: دکتر حسین امیدی

سر دبیر: محمد واشقانی فراهانی

مدیر داخلی: دکتر هاتف حمداللهی

مدیر اجرایی: مهرناز احمدی

طراح و صفحه‌آرا: محمد امین رزاقی

همکارانی که در آماده‌سازی این ویژه‌نامه ما را یاری نمودند:

دکتر حسین امیدی، دکتر هاتف حمداللهی، علی سردار جعفری، دکتر مصطفی حسینی، مهرناز احمدی،
دکتر حمیدرضا مشهدی، محمد واشقانی فراهانی، دکتر ابوالفضل بختیاری

ارتباط با مدیریت امور بین‌الملل دانشگاه فرهنگیان

international.fteu@gmail.com

<https://international@cfu.ac.ir>

<https://cfu.ac.ir/en>

<https://cfu.ac.ir/ISCU>

<https://www.cfu.ac.ir/ar>

تلفن:

۰۲۱-۸۷۷۵۱۱۵۸

۰۲۱-۸۷۷۵۱۷۴۶

۰۲۱-۸۷۷۵۱۲۳۷

سخن مدیر مسئول

مدیریت امور بین الملل دانشگاه فرهنگیان با استناد به اسناد بالادستی از جمله سند تحول بنیادین آموزش و پرورش، بیانیه گام دوم انقلاب اسلامی ابلاغی مقام معظم رهبری (مدظله العالی)، اساسنامه دانشگاه و تکالیف قانونی برنامه هفتم پیشرفت نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران تلاش می‌کند با رعایت قوانین و مقررات و در نظر گرفتن اصول حرفه‌ای، زمینه حضور موثر و فعال دانشگاه در رویدادهای علمی بین المللی را فراهم نماید و در جهت تحقق هدف کلان دانشگاه مبنی بر کسب مرجعیت علمی تعلیم و تربیت اسلامی در منطقه و جهان اسلام، مورد تاکید ریاست محترم دانشگاه، دکتر رجبعلی برزویی، گام بردارد. تحقق این هدف بزرگ نیازمند حمایت ها، پیشنهادات سازنده، اعتماد، مشارکت فعال و روحیه همدلی در بدنه دانشگاه از صف تا ستاد و با تمرکز بر انجام کارهای علمی و پژوهشی با رویکرد بین المللی و مشارکت مدیران اساتید و دانشجومعلم‌ان در جهت توسعه مناسبات با کشورهای همسایه و همسو به ویژه کشورهای جهان اسلام است. انعقاد تفاهم نامه همکاری با دانشگاه‌ها و نهادهای فعال در عرصه تعلیم و تربیت کشورهای چین، ترکیه، عراق، مالزی، ژاپن، فرانسه، نیوزلند ... و نیز نهادهای بین‌المللی مستقر در داخل کشور از جمله جامعه المصطفی العالمیه از جمله اقدامات مهم و تاثیرگذار در سال‌های اخیر بوده است و انتظار می‌رود بدنه علمی و پژوهشی دانشگاه از ظرفیت تفاهم نامه‌های منعقد شده استفاده نمایند.

بدون تردید، تعامل سازنده دوطرفه نیازمند شناخت است و لازم است که هر یک از طرفین از ویژگی‌ها، ظرفیت‌ها و توانمندی‌های یکدیگر آگاه باشند. مدیریت امور بین الملل با تهیه کتابچه معرفی دانشگاه به زبان‌های انگلیسی، عربی و فرانسوی و ارائه آن در رویداد بین المللی نمایشگاه کتاب تهران و نیز نشست وزرای علوم کشورهای اسلامی در اردیبهشت ماه ۱۴۰۴ توانست گام مثبتی در این زمینه بردارد و بسیاری از مدعوین خارجی بعد از کسب آشنایی نسبی از دانشگاه فرهنگیان به عنوان بزرگترین دانشگاه حضوری جهان از حیث تعداد دانشجومعلم و پراکندگی جغرافیایی تمایل خود را برای توسعه تعاملات ابراز کردند.

زخم ناسور کودک آزاری

دکتر حسین امیدی

مدیر امور بین الملل دانشگاه فرهنگیان

عموماً، واژه‌های کودک آزاری و سوء رفتار یا بد رفتاری با کودکان به جای یکدیگر استفاده می‌شوند، اما برخی از پژوهشگران و محققان بین آنها تمایز قائل می‌شوند. از این رو، ایشان سوء رفتار یا بد رفتاری با کودک را به عنوان یک اصطلاح جامع که معانی و مفاهیم بی‌توجهی و بی‌اعتنایی، بهره‌کشی و قاچاق انسان (کودک) را در بر می‌گیرد، فرض می‌کنند. به طور کلی، سوء استفاده و آزار (abuse) به مفهوم «ارتکاب» (commission) اشاره دارد، در حالی که غفلت به معنای «قصور» (omission) دلالت می‌کند. اصطلاح سوء استفاده و بد رفتاری با کودک (Child maltreatment) دو مفهوم «ارتکاب» و «قصور» از سوی والدین یا پرستارها و مراقبت کنندگان از کودکان را در بر می‌گیرد. بد رفتاری و سوء استفاده سبب ایجاد آسیب جدی جسمی، عاطفی، روحی و روانی و معنوی به کودک می‌شود. مانند سایر شرایط انسانی، این مورد نیز در تواریخ پزشکی و قوانین حقوقی در سراسر جهان مورد عنایت واقع شده و رد پای از خود به جای گذاشته است. خواه «ارتکاب» که عمداً به کودک آسیب جسمی، ذهنی یا روحی وارد می‌کند یا «قصور» که به معنای بی‌توجهی جدی به نیازهای جسمی، ذهنی، روانی یا روحی کودک است، رخ داده باشد، این گونه افعالی نشان دهنده غلبه فقدان انسانیت و رواج آن در ابناء بشر و تمدن بشری در طول هزاران سال است. پس ریشه این رفتار غیرانسانی با کودکان معصوم و بی‌گناه که بر جهل، انحطاط اخلاقی و سقوط بشریت تا پایین‌ترین حد ممکن دلالت می‌کند، چیست؟ بدیهی است که احیاناً فهم این مساله فراتر از ادراک بشر است. بنابراین، لازم است که علاوه بر مطالعه دقیق علمی و عقلی، در کتب و تعالیم آسمانی و متون مقدس دینی که در اختیار انسانها قرار گرفته است، جستجو کرد. چنین به نظر می‌رسد که، گاهی تعاریف زمینی از کودک آزاری و بد رفتاری و سوء تعامل با نوباوه گان، این عنصر وجودی را که فراتر از تمام افکار و رفتار انسان است، در بر نمی‌گیرد.

هر کودکی حق دارد از سلامتی و زندگی عاری از خشونت برخوردار باشد. با این حال، هر ساله میلیون‌ها کودک در سراسر جهان قربانی و شاهد خشونت فیزیکی، جنسی و عاطفی می‌شوند. کودک آزاری و بی‌توجهی به نوباوه‌گان معضلی فراگیر و جهانی است که هیچ محدودیت اجتماعی، قومی یا نژادی نمی‌پذیرد. گزارش چایلدهلپ (Childhelp) نشان می‌دهد که، بیش از ۳,۵ میلیون مورد کودک آزاری و سوء رفتار با کودکان، هر ساله، فقط در ایالات متحده آمریکا گزارش می‌شود. آمار مذکور فقط بخشی از موارد و حوادثی است که گزارش می‌شود. عدم گزارش چنین موارد کودک آزاری و سوء تعامل با کودکان، از طرفی زمینه ی عدم توجه و اعتنا و تسکین درد و رنج کودکان و از طرف دیگر، عدم اجرای عدالت را در حق مسببان فراهم می‌کند.

گزارش‌های کودک آزاری و بی‌توجهی از قضا، به شکل گواژه یا وارونه‌گویانه‌ای (آیرونیکی)، شبیه داستانی است که برای میلیون‌ها کودک بازنویسی شده است که در عهده و تحت مسئولیت افرادی هستند که باید از آنها مراقبت کنند و به آنها ابراز عشق و محبت کنند، اما برخلاف انتظار مورد آزار و بی‌توجهی همان اشخاص قرار می‌گیرند! برای درک بهتر شدت و پیچیدگی این معضل اجتماعی، باید به قلمروهای روان انسان و عوامل تعیین‌کننده این بیماری مزمن در جامعه بپردازیم. بدیهی است که در این میان، عنصری وجود دارد که بر همه فرهنگ‌ها، جوامع و ملیت‌ها حاکم است، چنان که این پدیده جنایی وحشتناک و هولناک؛ کودک آزاری و بی‌توجهی، رمز نمی‌شناسد. ما باید نه تنها عنصر انسانی، بلکه عناصر معنوی فساد اجتماعی را بررسی کنیم تا منشأ این جنایات هولناک غیرقابل وصف علیه بی‌دفاع‌ترین افراد جامعه، یعنی فرزندان خودمان را درک

سازمان بهداشت جهانی کودک آزاری و بدرفتاری و سوء تعامل با آنها را این گونه تعریف می‌کند: «کلیه اشکال بدرفتاری جسمی و/یا عاطفی، سوء استفاده جنسی، بی‌توجهی یا سهل انگاری در درمان یا استثمار تجاری یا انواع دیگر استثمار، که منجر به آسیب واقعی یا بالقوه به سلامت، برزیستی و بقای کودک، و نیز رشد و تکامل همراه یا عزت در چارچوب یک رابطه مسئولانه مبنی بر اعتماد و توان می‌شود».

این سازمان سوء رفتار و بدرفتاری با کودکان را به چهار نوع تقسیم می‌کند که عبارتند از سوء استفاده و آزار فیزیکی؛ سوء استفاده و آزار جنسی؛ آزار روانی و عاطفی؛ و نوع چهارم سوء رفتار یعنی بی‌توجهی و اهمال که به معنای ناکامی و عدم توانایی سهوی یا عمدی پرستار یا مراقب در تامین نیازهای اولیه، غذا، لباس، بهداشت، سرپناه، نظارت، مراقبت‌های پزشکی لازم یا دیگر انواع حمایت‌ها از کودک است. به هر حال، کودک آزاری زمانی است که والدین یا مراقب، چه از طریق اقدام به عمل یا عدم اقدام، باعث آسیب، مرگ، آسیب عاطفی یا خطر آسیب جدی به کودک شود. تعاریف ساده و توضیحات انسانی از این واقعیت غیرطبیعی و فراگیر در نوع بشر، ریشه‌های عمیق‌تر و زوایای دور و نزدیک چنین آزارها و قساوت‌هایی که والدین، پرستاران و مراقبینی که وظیفه محافظت و تامین رفاه و شادی کودکان معصوم را بر عهده دارند، مرتکب می‌شوند، را تبیین نمی‌کند. اینکه بگوییم این دیدگاه مبتنی بر طبیعت ساده انسانی است، دست کم گرفتن و غیر واقع بینانه بودن فهم موضوع است و هیچ پژوهش و تحقیق علمی دقیقی خلاف آن را ثابت نمی‌کند زیرا حتی به حیوانات عشق فراوان به فرزندان و غرایز فوق العاده‌های برای محافظت از کودکانشان داده شده است تا چه برسد به ابناء بشر! انسان‌ها می‌توانند از توجه، مراقبت و فداکاری والدین حیوانات برای محافظت از بچه‌هایشان بیاموزند. اما حیوانات موجودات روحانی با اراده آزاد نیستند. به آنها غرایز الهی و قدرت متافیزیکی داده شده است که بواسطه آن می‌توانند زندگی کنند. آمار و اطلاعات بدست آمده و نیز بررسی موضوع کودک آزاری و سوء رفتار با کودکان این شبهه را در ذهن متبادر می‌کند که احتمالا «در قلمرو حیوانات نور الهی به درجات بیشتری نسبت به قلمرو انسان‌ها ساطع شده است!» احتمالا زمان آن فرا رسیده است که برخی از

مادران و پدران انسان معنی واقعی فداکاری و مراقبت از فرزندان خود را بدرستی در قلمرو حیوانات جستجو کرده و بیاموزند. انسان‌های شديدا «بیمارروحي و ضعيف معنوي، نسبت به شيرها، خرس‌ها و ساير حيوانات وحشي، صفات حيواني وحشيانه تر و رفتار ظالمانه تري نسبت به فرزندان خود نشان مي‌دهند. بر اساس سازمان جهاني بهداشت، چنين ظلم‌هايي، کودک آزاری و بدرفتاری با کودک تعريف شده‌اند. با اين وجود، هنوز اين شائبه وجود دارد که ممکن است سازمان بهداشت جهاني حتی در مورد علل چنين رفتارهاي غيرانساني که بشریت را به سطحي پايين‌تر از جانوران وحشي بياباني مي‌کاهد، نمي‌اندیشد. اجازه دهيد دانش سطحي در اختيار ما را که در اين واقعيت غم انگيز و تراژيک که ميليونها نفر ازهم نوعان ما را تحت تأثير قرار داده است را بکاويم.

بحث و تحليل:

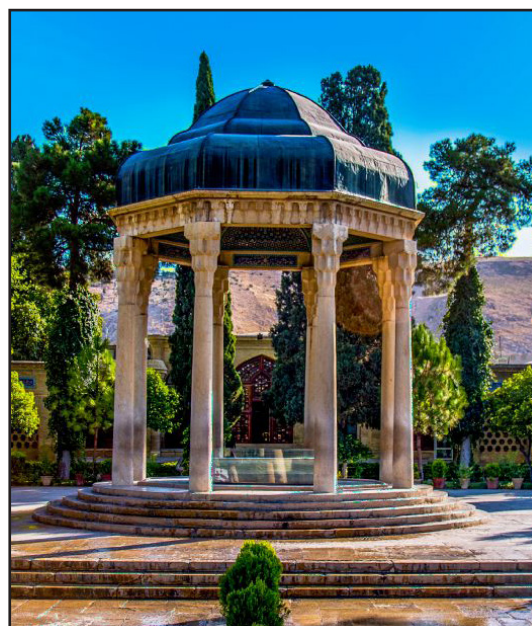
بنا بر گزارشات سازمان جهاني بهداشت، دامنه تقريبي و نرخ کودک آزاری و سوء رفتار با کودکان، به طور گسترده‌اي، با توجه به کشور، نحوه مرزبندی و تعريف، نوع سوء استفاده و بدرفتاری مورد بررسی، دامنه و کيفيت داده‌هاي جمع آوري شده و گزارش‌ها و نظرسنجي‌هاي که از قربانيان، والدين، مراقب‌ها و پرستارها بدست مي‌آيد، در نوسان است. در حالي که فرمول بندی و حتی درک اعداد و آمار آسان است، اما بررسی‌هاي دقيق و موسع در اين خصوص روح بشر را عميقا مي‌آزارد. تشریح و توصیف ظلم به ديگري، امري ساده و در عين حال وحشتناک است. اين واقعيت وجود انسان و زندگي است که به طور معمول به عنوان عادي پذيرفته مي‌شود. شايد مشکل اصلي در اينجاست. زیرا که ما نسبت به شر و خطر واقعي که اين مشکل پيچيده و اثرات دردناک آن در جامعه بشري، برای اعصار متمدني ايجاد کرده و مي‌کند، حساسيت‌مان را از دست داده‌ايم و مساله را عادي تلقی کرده‌ايم. اين یک افتضاح غيرقابل توصيف و توجيه ناپذير است که، به طور معمول، به گونه‌اي عادي اتفاق مي‌افتد و کمتر کسی مشروعييت و اثرات تخريبي آن را بر بي‌گناه‌ترين افراد جامعه يعني کودکان را زیر سؤال مي‌برد.

آزار جسمي، جنسي، رواني و عاطفي و همچنين غفلت انواع مختلف سوء تعامل و بدرفتاری با کودک هستند. آزار جسمي به کودک زماني رخ مي‌دهد که والدين، پرستار يا مراقب هر گونه آسیب فیزیکی غیرتصادفی به کودک وارد کنند. برخی از نشانه‌های آزار فیزیکی عبارتند از ضربه زدن، لگد زدن، سوزش، گاز گرفتن، کشیدن مو، خفگی، پرتاب کردن، هل دادن، شلاق زدن یا هر عمل دیگری که به کودک آسیب می‌رساند. آزار جسمي می‌تواند به آسیب روحي و رواني، آسیب مادام‌العمر، و حتی مرگ منجر شود. «ادامه دارد...»

حافظ شیرازی: از شیراز تا بنگال* «بخش پایانی»

ترجمه: دکتر مصطفی حسینی

عضو هیئت علمی دانشگاه بوعلی سینا

حافظ همچنین سوگ سرود دردآمیزی در مرگ می ناب سرود:

بود آیا که در می‌کده‌ها بگشایند
گره از کار فرو بسته ما بگشایند
اگر از بهر دل زاهد خود بین بستند
دل قوی دار که از بهر خدا بگشایند
به صفای دل رندان صبحی‌زدگان
بس در بسته به مفتاح دعا بگشایند
نامه تعزیت دختر رز بنویسید
تا همه مغیچگان زلفِ دوتا بگشایند
گیسوی چنگ ببرید به مرگ می ناب
تا حریفان همه خون از مژه‌ها بگشایند
در میخانه ببستند خدایا مپسند
که در خانه تزویر و ریا بگشایند

وقتی که شاه شجاع، امیرمبارزالدین را در بند کرد و میل در چشمانش کشید، حافظ مجال یافت تا بار دیگر نفرتش از امیرمبارزالدین را ابراز کند. حافظ از بازگشایی می‌کده‌ها به وجد می‌آید:

سحر ز هاتف غییم رسید مژده به گوش
که دور شاه شجاع است می‌دلیر بنوش
شد آن که اهل نظر بر کناره می‌رفتند
هزار گونه سخن در دهان و لب خاموش
به صوت چنگ بگویم آن حکایت‌ها
که از نهفتن آن دیگ سینه می‌زد جوش
شراب خانگی ترس محتسب خورده
به روی یار بنوشیم و بانگ نوشانوش

در نگاه او دوران جدید بعد از شکست پادشاه خودکامه فرتوت «بامدادی» تازه را ماند:

بامدادان که ز خلوت‌گه کاخ ابداع
شمع خاور فکند بر همه اطراف شعاع
برکشد آینه از جیب افق چرخ و در آن
بنماید رخ گیتی به هزاران انواع
در زوایای طربخانه جمشید فلک
ارغنون ساز کند زهره به آهنگ سماع
چنگ در غلغله آید که کجا شد منکر
جام در فقهه آید که کجا شد مناع
وضع دوران بنگر ساغر عشرت برگیر
که به هر حالتی این است بهین اوضاع

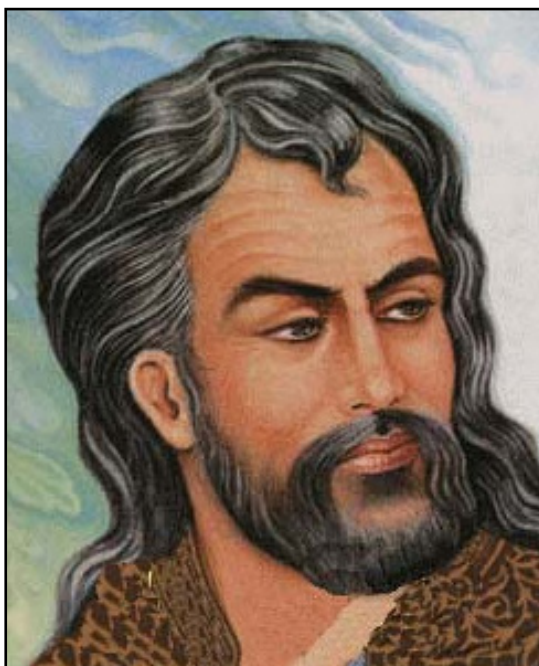
حافظ از پادشاه جدید، امیرمبارزالدین، که شیراز و اقلیم پارس را غرق خون کرده بود، سخت بیزار بود و او را به سبب قتل دوستش، ابو اسحق، هرگز نبخشید. در قساوت قلب و سبعت او همین بس که نقل است هرگاه حین تلاوت قرآن مجرمی را نزد او می‌آوردند، شمشیر از نیام برمی‌کشید، گردن مجرم نگون‌بخت را می‌زد و تلاوت قرآن را از سرمی‌گرفت. به فرمان او میخانه‌ها تعطیل و احکام غلاظ و شدادی وضع شد. این مطلب اگرچه در جایی ثبت نشده است، اما از آثار آن دوره به روشنی دانسته می‌شود که حافظ هرگز سر ارادت بر آستان این پادشاه خونریز، سنگدل، و متظاهر فروود نیاورد. تنفر شدید حافظ از او در یکی از غزلیاتش آمده است:

اگرچه باده فرح‌بخش و باد گل‌بیز است
به بانگ چنگ مخور می‌که محتسب تیز است
صراحی‌ای و حریفی گرت به چنگ افتد
به عقل نوش که ایام فتنه‌انگیز است
در آستین مرقع پیاله پنهان کن
که همچو چشم صراحی زمانه خون‌ریز است
به آب دیده بشویم خرقه‌ها از می
که موسم ورع و روزگار پرهیز است
مجوی عیش خوش از دور باژگون سپهر
که صاف این سر خم جمله دُردی‌آمیز است
سپهر برشده پرویزی است خون‌افشان
که ریزه‌اش سر کسری و تاج پرویز است

بسته بر آخور او استر من جو می‌خورد
تیزه افشاند به من گفت مرا می‌دانی
هیچ تعبیر نمی‌دانمش این خواب که چیست
تو بفرمای که در فهم نداری ثانی

حافظ طنزی گزنده و در عین حال ظریف داشت و آداب زندگی درباری را به نیکی می‌دانست. و گرنه چگونه می‌توانست با امیر تیمور، یکی از خونریزترین پادشاهان همه ادوار، روبه‌رو شود. دو سال قبل از مرگش در سال ۷۸۹ ق، زمانی که تیمور شیراز را فتح کرده بود، به نزد او فراخوانده شد. پادشاه ستمگر او را به سبب شعر مشهورش — «اگر آن ترک شیرازی به دست آرد دل ما را/ به خال هندویش بخشم سمرقند و بخارا» — به باد سرزنش گرفت. تیمور گفت: «من به ضرب شمشیر آبدار اکثر ربع مسکون را مسخر ساختم و هزاران جای و ولایت را ویران کردم تا سمرقند و بخارا که وطن مألوف و تخته‌گاه من است را آبادان سازم. تو مردک به یک خال هندوی ترک شیرازی، سمرقند و بخارای ما را می‌فروشی، در این بیت که گفته‌ای: «اگر آن ترک شیرازی به دست آرد دل ما را/ به خال هندویش بخشم سمرقند و بخارا را». خواجه حافظ زمین خدمت را بوسه داد و گفت ای سلطان عالم از آن نوع بخشندگی است که بدین روز افتاده‌ام. حضرت صاحب قران این لطیفه خوش آمد و پسند فرمود و با او عتابی نکرد بلکه عنایت و نوازشی فرمود». ادوارد براون نویسنده تاریخ ادبیات ایران که در کتابش این داستان را نقل کرده آن را جعلی می‌داند.

شاید حافظ یگانه استاد کاربست استعاره‌های کاملاً سبک‌مند در شعر پارسی باشد. کلمات ساده‌ای مانند گل، بوستان، بلبل، باده، میخانه، ساقی، و... بن‌مایه‌هایی است که به مدد آن پود و تار زیبای شعرش را می‌بافد و لایه‌های مختلف معنایی را می‌سازد که از سویی

از دست شاعری پرشور و نجیب در آن زمانه عسرت ارباب - رعیتی، که تغییر معنایی جز سقوط پادشاهان نداشت، چه برمی‌آمد؟ حافظ به شعرش التجاء برد، خلوت گزید، امید و نومیدی‌اش را در پرده شعر بیان داشت و از شکوه زندگی و زیبایی انسان سرود. هوای سیاست بس ناجوانمردانه سرد بود و سخنی نابجا می‌توانست سر گوینده‌اش را بر باد دهد. شگرد حافظ در این دوران آشوبناک، به خدمت گرفتن صنعت ابهام و ابهام و در پرده سخن گفتن بود. حافظ در مصاف با زهد ریایی نخست زبان به نقد خویش می‌گشود:

این حدیثم چه خوش آمد که سحرگه می‌گفت
بر در میکده‌ای با دف و نی ترسایی
گر مسلمانی از این است که حافظ دارد
آه اگر از پی امروز بود فردایی

اگر می‌خواست به یاد ممدوحش آورد که وظیفه او را نپرداخته است، چنین می‌گفت:

رسید مژده که آمد بهار و سبزه دمید
وظیفه گر برسد مصرفش گل است و نبید
بهار می‌گذرد دادگسترا دریاب
که رفت موسم و حافظ هنوز می‌نچسبید

چنانچه سر گفت و گو با ندیم خاص یا دلک پادشاه را داشت، می‌گفت:

به سمع خواجه رسان ای ندیم وقت شناس
به خلوتی که در او اجنبی صبا باشد
لطیفه‌ای به میان آر و خوش بخندانش
به نکته‌ای که دلش را بدان رضا باشد
پس آنکاهش ز کرم این قدر به لطف بپرس
که گر وظیفه تقاضا کنم روا باشد

گاه در شعرش قطعه‌ای مطایبه‌آمیز وجود دارد. فی‌المثل:

دوش در خواب چنان دید خیالم که سحر
گذر افتاد بر اصطبل شهم پنهانی

کردن به من جسارت می‌داد. وقتی که دیوان او را در بستر بیماری گشودم و این بیت را خواندم: «شفا ز گفته شکرشان حافظ جوی/ که حاجت به علاج گلاب و قند مباد». پزشک معالجم که خود دوستدار حافظ بود لذت وافر برد، روز بعد کلیات سعدی را برایم آورد و گفت شعر خوب مانند داروست.

اکنون شاعری انقلابی اهل بنگال شیفته حافظ شده و غزلیات نابش را به بنگالی ترجمه کرده است. خوشتر آن است که این جستار را با نقل غزلی عاشقانه - عارفانه از حافظ که زینت بخش سنگ مزارش هم شده است به پایان آورم. این غزل همچنین گواه ناخرسندی حافظ از اوضاع نابسامان زمانه‌اش نیز هست. تعلق نداشتن به جهان خاکی و مرغ باغ ملکوت بودن از مضامین پرتکرار شعر اوست، هرچند او از حس زندگی سرشار است:

مژده وصل تو کو کز سر جان برخیزم
طایر قدسم و از دام جهان برخیزم
به ولای تو که گر بنده خویشم خوانی
از سر خواجگی کون و مکان برخیزم
یا رب از ابر هدایت برسان بارانی
پیشتر زان که چو گردی ز میان برخیزم
بر سر تربت من با می و مطرب بنشین
تا به بویت ز لحد رقص‌کنان برخیزم
خیز و بالا بنما ای بت شیرین حرکات
کز سر جان و جهان دست‌فشان برخیزم
گرچه پیرم تو شبی تنگ در آغوشم کش
تا سحرگه ز کنار تو جوان برخیزم
روز مرگم نفسی مهلت دیدار بده
تا چو حافظ ز سر جان و جهان برخیزم

آرزوی حافظ جامه عمل بر تن کرده و پیشگویی‌اش به حقیقت پیوسته است: «بر سر تربت ما چون گذری همت خواه/ که زیارتگه رندان جهان خواهد بود». دوستدارانش او را «لسان‌الغیب» و «ترجمان‌الاسرار» می‌نامند.

*علی سردار جعفری، شاعر برجسته و پیشرو اردو زبان (۱۹۱۳-۲۰۰۰). م

چشم‌انداز تیره و تاریکِ زمانه و از دیگر سو وجه استعاری دنیا را تصویر می‌کند:

با صبا در چمن لاله سحر می‌گفتم
که شهیدان که‌اند این همه خونین‌کفان
گفت حافظ من و تو محرم این راز نه‌ایم
از می‌لعل حکایت کن و شیرین‌دهنان

در غزلی دیگری و حین سخن گفتن با معشوقِ مغرور او را گل و خود را بلبل می‌خواند، این ابیات همچنین حاوی پیامی عبرت‌آمیز برای حکام ستمکار متکبر است، که روزگار حکومت‌شان به سان عمر گل کوتاه است، «اما دریغ که بر این نکته تفتن ندارند»:

صبحدم مرغ چمن با گل نوحاسته گفت
ناز کم کن که در این باغ بسی چون تو شکفت
گل بخندید که از راست نرنجیم ولی
هیچ عاشق سخن سخت به معشوق نگفت

شاعران پیشرو و انقلابی اردو زبان در کنار صنایع جدید ادبی از استعاره سبک‌مند با همان بن‌مایه‌های کلاسیک بهره برده‌اند. ما وارث این سنت‌ایم. شگفت نیست که حافظ که شاعر محبوب پادشاهان و گدایان در تمدن قرون و اعصار بوده در چشم انقلابیون هم شاعری محبوب باشد. سجاد ظهیر (۱۹۰۴-۱۹۷۳) در مدت پنج سالی که به سبب پرونده توطئه راولپندی در زندان‌های پاکستان گذراند دو کتاب نوشت:

یکی تاریخ جنبش نویسندگان مترقی پاکستان موسوم به «روشنایی» و دیگری اثری درباره حافظ. کلمه «روشنی» نیز برگرفته از شعر حافظ است. خود من زمانی که بر اثر عارضه قلبی در بیمارستان بستری بودم دیوان حافظ مونس همیشگی‌ام بود، و برای زندگی

همرستایی نمایه عملیاتی مدیریت امور بین الملل با اسناد بالادستی

دکتر هاتف حمداللهی

کارشناس مسئول اجرای آموزش های کوتاه مدت و مجازی

ضرورتی انکارناپذیر می باشد که در این مقاله به این امر می پردازیم. اسناد بالادستی مرتبط عبارتند از:

۱. سند اسلامی شدن دانشگاه ها؛
۲. قانون پنجساله هفتم پیشرفت جمهوری اسلامی ایران؛
۳. سند نقشه جامع علمی کشور؛
۴. سند تحول بنیادین آموزش و پرورش؛
۵. برنامه راهبردی دانشگاه در افق چشم انداز ۱۴۰۴؛
۶. سند دانشگاه اسلامی.

اسناد بالادستی مجموعه قوانین و دستورالعمل های لازم الاجرائی هستند که برای اطمینان از همسویی برنامه ها با هدف های کلی کشور تدوین شده اند. جمهوری اسلامی برای آنکه همه قوانین و برنامه های اجرایی موجود و آینده با موازین آن همراستا باشند چنین برنامه هایی را تدوین کرده است.

همراستایی ماموریت، اهداف و اقدامات مدیریت امور بین الملل دانشگاه فرهنگیان با اسناد بالادستی جهت هم افزایی بیشتر با مجموعه ها و معاونت های دیگر دانشگاه،

عنوان اقدام اساسی در نمایه	اسناد بالا دستی
<p>معرفی دستاوردهای علمی و عملی حوزه بین الملل</p> <p>- تولید فیلم معرفی دانشگاه</p> <p>- تولید بروشور و کاتالوگ معرفی دانشگاه</p> <p>- انتشارات فصلنامه های بین المللی</p> <p>- تولید محتوا و بروز رسانی سایت انگلیسی و عربی دانشگاه</p>	<p>سند اسلامی شدن دانشگاه ها</p> <p>- تعامل اثربخش فرهنگی، اجتماعی و سیاسی دانشگاه های کشور با دانشگاه ها و مراکز آموزش عالی دیگر کشورها به ویژه در جهان اسلام و افزایش سهم تاثیرگذاری بر آنها (فصل پنجم؛ نظام فرهنگی- تربیتی)</p> <p>- توسعه تعامل علمی در عرصه های بین المللی و دستیابی به مرجعیت علمی و فرهنگی در منطقه و جهان اسلام (فصل ششم؛ نظام آموزشی)</p> <p>- ایجاد و گسترش فضای مجازی مطلوب جهت جذب و پذیرش مجازی دانشجویان (فصل چهارم؛ اهداف کلان)</p> <p>قانون پنجساله هفتم پیشرفت جمهوری اسلامی ایران (فصل ۲۰؛ ارتقای نظام علمی، فناوری و پژوهشی)</p> <p>- ماده ۱۰۱؛ کمک به ارتقای جایگاه جمهوری اسلامی ایران در سطوح منطقه ای و بین المللی</p>
<p>نشست تخصصی:</p> <p>- شرکت در رویدادهای بین المللی</p> <p>- میزبانی حضوری یا مجازی هیات های خارجی</p> <p>- برگزاری رویدادهای بین المللی</p> <p>- برگزاری دوره ها و کارگاه های حضوری و مجازی توانمندسازی ارتباطات بین المللی</p> <p>- مشارکت در برگزاری جشنواره بین المللی برتر تدریس،</p> <p>- مشارکت در برگزاری مسابقات بین المللی قرآن کریم،</p>	<p>قانون پنجساله هفتم پیشرفت جمهوری اسلامی ایران (فصل ۲۰؛ ارتقای نظام علمی، فناوری و پژوهشی)</p> <p>- ماده ۹۷؛ بند الف) تحقق مرجعیت علمی و سرآمدی جهانی در عرصه علوم و فناوری و ارتقای شتاب علمی؛ بند پ) ارتقای جایگاه علمی بین المللی جمهوری اسلامی ایران و تبدیل شدن به مرجعیت علمی و فناوری منطقه،</p> <p>سند اسلامی شدن دانشگاه ها (فصل چهارم؛ اهداف کلان)</p> <p>- دستیابی دانشگاه به اقتدار علمی، فرهنگی و اقتصادی در جهان اسلام و منطقه</p> <p>- توسعه تعامل علمی در عرصه های بین المللی و دستیابی به مرجعیت علمی و فرهنگی در منطقه و جهان اسلام</p> <p>سند نقشه جامع علمی کشور</p> <p>- تقویت و توسعه همکاری الهام بخش و اثرگذار با دانشگاه های کشورهای جهان اسلام و بهره برداری از ظرفیت دانشگاه های کشورهای پیشرو در علم و فناوری از طریق تبادل استاد و دانشجو و اجرای دوره های آموزشی مشترک در رشته های اولویت دار (اقدامات ملی)</p>

<p>سند تحول بنیادین آموزش و پرورش</p> <p>- کسب موقعیت نخست تربیتی در منطقه و جهان اسلام و ارتقای فزاینده جایگاه تعلیم و تربیتی ایران در سطح جهانی (هدف کلان)</p> <p>برنامه راهبردی دانشگاه در افق چشم انداز ۱۴۰۴</p> <p>- ردیف ۱۹: نشانگرهای کلیدی تحقق اهداف و آرمان‌های دانشگاه فرهنگیان در افق چشم انداز ۱۴۰۴ (سهم دانشجویان غیر ایرانی به کل دانشجویان دانشگاه)</p> <p>قانون پنجساله هفتم پیشرفت جمهوری اسلامی ایران (فصل ۲۰: ارتقای نظام علمی، فناوری و پژوهشی)</p> <p>- سنج‌های عملکردی شمار دانشجویان خارجی (ماده ۹۳)؛</p> <p>- توسعه برنامه های تبادل دانشجو و تسهیل شرایط لازم برای پذیرش و تقویت تبادل پذیری برنامه های درسی دانشگاه‌های کشور با دانشگاه‌های خارجی هدف (ماده ۹۸؛ بند پ)</p> <p>سند اسلامی شدن دانشگاه ها</p> <p>- دستیابی دانشگاه به اقتدار علمی، فرهنگی و اقتصادی در جهان اسلام و منطقه (فصل چهارم: اهداف کلان)</p> <p>- تعامل اثربخش فرهنگی، اجتماعی و سیاسی دانشگاه‌های کشور با دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی دیگر کشورها به ویژه در جهان اسلام و افزایش سهم تاثیرگذاری بر آنها (فصل پنجم: نظام فرهنگی-تربیتی راهبرد ۱۲)</p> <p>سند نقشه جامع علمی کشور</p> <p>- توسعه زبان فارسی به عنوان یکی از زبان‌های علمی در سطح جهان؛</p>	<p>گسترش و عملیاتی نمودن تفاهم‌نامه‌ها</p> <p>- عضویت در مجامع علمی بین‌المللی</p> <p>- جذب دانشجوی بین‌المللی</p> <p>- تشکیل انجمن دانشگاه‌های تربیت معلم جهان اسلام</p> <p>- ایجاد مرکز آموزش زبان فارسی به غیر فارسی زبانان (آزفا)</p> <p>- ایجاد مرکز بین‌المللی آموزش زبان‌های خارجی</p>
<p>قانون پنجساله هفتم پیشرفت جمهوری اسلامی ایران</p> <p>- ماده ۱۰۱؛ بهره مندی کشور از دستاوردهای علمی و فناورانه دیگر کشورها</p> <p>سند اسلامی شدن دانشگاه ها</p> <p>- تعامل علمی و هدفمند با مراکز آموزشی، پژوهشی و فن آوری معتبر بین‌المللی به ویژه در جهان اسلام (راهبرد ۵، اقدام ۵)</p>	<p>توانمندسازی و توسعه صلاحیت‌های حرفه‌ای اعضای هیات علمی</p> <p>- تمهید مقدمات اعزام هیات به کشورهای هدف</p>
<p>سند دانشگاه اسلامی</p> <p>- زمینه سازی به منظور ایجاد توانایی بحث و گفتگو و نقد و ارزیابی سایر فرهنگ‌ها و تمدن‌ها (نظام برنامه ریزی فرهنگی، راهبرد ۵)</p> <p>- تعامل علمی و هدفمند با مراکز آموزشی، پژوهشی و فن آوری معتبر بین‌المللی به ویژه در جهان اسلام (فصل ۶: نظام آموزشی راهبرد ۵، اقدام ۵)</p> <p>- تعامل فعال و اثرگذار در حوزه علم و فناوری با کشورهای دیگر به ویژه کشورهای منطقه و جهان اسلام (فصل چهارم: راهبردها و اقدامات ملی برای توسعه علم و فناوری در کشور، راهبرد کلان ۹)</p>	<p>طرح پژوهشی بین‌المللی</p> <p>- مطالعه پژوهشی نظام تربیت معلم کشورهای اسلامی عضو آیسکو</p>

سخن پایانی

هر حوزه‌ای نیز به فراخور وظایف و مسئولیت‌ها اسنادی تدوین شده که در زمره اسناد بالادستی تخصصی به شمار می‌رود. به فرض مثال سند تحول بنیادین از جمله اسناد بالادستی حوزه تعلیم و تربیت به شمار می‌رود. مدیریت امور بین‌الملل دانشگاه با نگاه تحولی ذیل اسناد بالادستی مصمم است تا برنامه‌های خود را با تخصیص بودجه در خور توجه (افزایش ۸ برابری) عملیاتی نماید تا بتواند رسالت خود را در زمینه تربیت معلم تراز جمهوری اسلامی ایران انجام دهد

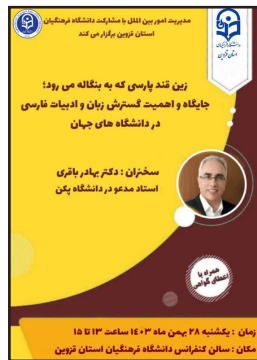
برای پیشبرد اهداف جمهوری اسلامی در هر حوزه، نیاز به تهیه برنامه‌ای جامع و کامل است تا هر مسئولی با پذیرش مسئولیت با استناد به این برنامه‌ها اهداف مورد نظر را پیش ببرد. بنابراین برای رسمیت بخشیدن به این برنامه‌ها و الزام اجرایی شدن آنها توسط مسئولان این برنامه‌ها به "قوانین لازم‌الاجرا" تبدیل می‌شوند تا تخطی از اجرای آن تخلف به شمار رود در حال حاضر اسناد بالادستی زیادی وجود دارد به طوری که در هر حوزه می‌توان به اسناد بالادستی آن حوزه استناد کرد. اما در

گزارش کارگاه‌های توانمندسازی ارتباطات بین الملل

مهرناز احمدی

کارشناس مسئول اشاعه، کاربست و مستندسازی دستاوردهای بین المللی

* پاسداشت زبان فارسی و حکیم فردوسی به میزبانی مرکز آموزش عالی شهید باهنر تهران

لازمه‌ی نیل به هدف کلان دانشگاه در کسب مرجعیت علمی تعلیم و تربیت اسلامی در منطقه و جهان اسلام، توسعه تعاملات علمی- بین المللی و تمهید حضور پررنگ و اثرگذار در عرصه‌های جهانی تعلیم و تربیت است. در همین راستا به منظور ارتقای سطح آگاهی اعضای هیات علمی و کارکنان دانشگاه و دانشجویان معلمان در ارتباط با ظرفیت‌های تعاملات بین المللی، مدیریت امور بین الملل برگزاری مجموعه کارگاه‌هایی با مضامین مرتبط بین المللی را در برنامه عملیاتی خود پیش‌بینی نمود.

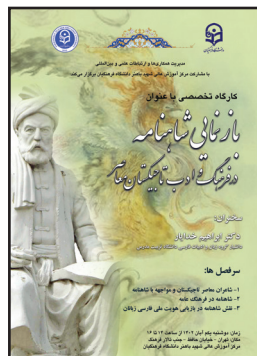
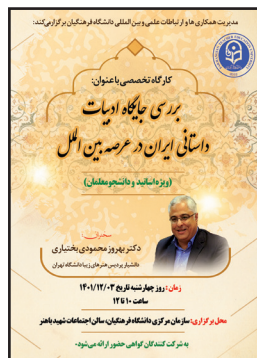

همچنین در راستای آشنایی با بازتاب فرهنگ، هنر، تاریخ و ادب فارسی در عرصه بین الملل، شناخت جایگاه مشاهیر ایرانی و میراث مشترک فرهنگی ایران و سایر کشورها و ترغیب به انجام پژوهش‌های بین المللی جهت ترویج جهانی فرهنگ و ادبیات فارسی و حضور الهام بخش و موثر اعضای هیات علمی در حوزه منطقه‌ای و فرا منطقه‌ای کارگاه‌هایی با عناوین زیر برگزار گردید:

- * معرفی آثار ادبی کلاسیک فارسی در عرصه بین الملل با تکیه بر رباعیات حکیم عمر خیام به میزبانی سازمان مرکزی
- * بررسی جایگاه ادبیات داستانی ایران در عرصه بین الملل به میزبانی مرکز آموزش عالی شهدای مکه
- * حافظ پژوهی در غرب به میزبانی مرکز آموزش عالی شهدای مکه

از آنجایی که زبان گران سنگ ایرانی نقش بی بدیلی در معرفی شایسته فرهنگ و ادب ایران در جای جای جهان دارد؛ گسترش زبان فارسی و ریشه‌های فرهنگی و هویتی اصیل و ارزشمند ایرانی در گرو شناخت جایگاه ادبیات ما در جهان است. به این منظور کارگاه‌هایی با عناوین زیر به سخنرانی اساتید برجسته داخلی و خارجی و به میزبانی مدیریت‌های محترم استانی سراسر کشور برگزار گردید:

- * زبان و ادبیات فارسی در شبه قاره هند به میزبانی مدیریت امور پردیس‌های استان اصفهان
- * زبان فارسی، زبان تمدن‌ساز به میزبانی مرکز آموزش عالی شهید باهنر تهران
- * زبان فارسی در هند به میزبانی مدیریت امور پردیس‌های استان ایلام

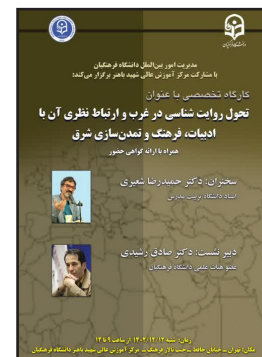

* جایگاه و اهمیت گسترش زبان و ادبیات فارسی در دانشگاه‌های جهان به میزبانی مدیریت امور پردیس‌های استان قزوین

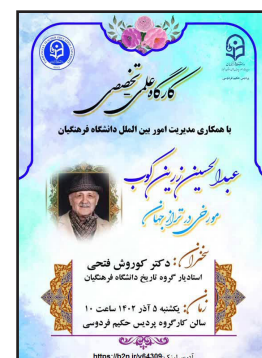
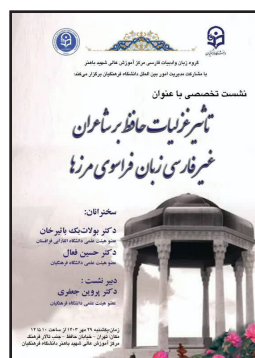

- * بازنمایی شاهنامه در فرهنگ و ادب تاجیکستان معاصر
- * به میزبانی مرکز آموزش عالی شهید باهنر تهران
- * ترجمه و برنامه درسی حافظ در غرب و شبه قاره
- * به میزبانی مدیریت امور پردیس‌های استان همدان

- * تأثیر عاشورا بر ادبیات جهان به میزبانی پردیس شهید مفتاح شهر ری
- * لازم به ذکر است با همکاری مدیریت امور پردیس‌های استان اصفهان مشارکت مؤثر در برگزاری سلسله نشست‌های تخصصی چهارمین همایش بین‌المللی مولوی پژوهی، کنگره بین‌المللی بقیع، مدفن امامان و اصحاب، همایش «ساخت، بازسازی و توسعه عتبات عالیات در گذر تاریخ» و همچنین همایش بین‌المللی مطالعات قرآنی و سیره نبوی از منظر اروپائیان به میزبانی دانشگاه اصفهان صورت پذیرفت.

- * تحول روایت‌شناسی در غرب و ارتباط نظری آن با ادبیات، فرهنگ و تمدن سازی شرق به میزبانی مرکز آموزش عالی شهید باهنر تهران
- * تأثیر غزلیات حافظ بر شاعران غیر فارسی زبان فراسوی مرزها به میزبانی مرکز آموزش عالی شهید باهنر تهران

- * عبدالحسین زرین‌کوب مورخی در تراز جهانی به میزبانی مدیریت امور پردیس‌های استان البرز
- * علامه طباطبایی و المیزان در آن سوی مرزها به میزبانی مرکز آموزش عالی شهید باهنر تهران

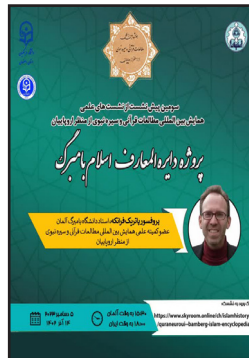
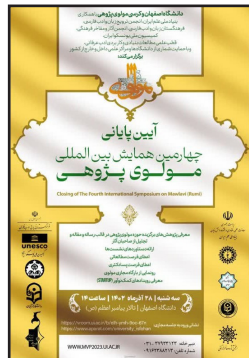

- * متن و بینامتنیت در گستره ارتباطات بین‌فرهنگی به میزبانی پردیس نسبیّه
- * تحولات زیباشناختی هنرهای ایرانی- اسلامی به میزبانی مرکز شهید شرافت تهران

از آنجایی که اعضای هیأت علمی و مدرسین دانشگاه اهمیت ویژه‌ای در پیشبرد علم و فناوری در عرصه بین‌الملل را دارند؛ آشنایی با روشهای نوین نگارش مقاله، فرآیندهای داوری و پذیرش، عقد قرارداد با ناشران بین‌المللی و اخذ پروژه از مراکز پژوهشی بین‌المللی، توانایی آن‌ها در ارائه تحقیقات علمی به جهانیان و مهارت‌های لازم برای برقراری ارتباطات موثر و تعامل با پژوهشگران بین‌المللی را تقویت می‌کند. این امر نه تنها به ارتقای کیفیت آثار علمی ایشان، بلکه به افزایش تولیدات علمی بین‌المللی و ارتقای تراز علمی دانشگاه در سطح بین‌الملل و تحقق اهداف بین‌المللی دانشگاه می‌انجامد. در این راستا کارگاه با عناوین زیر برگزار گردید:

ارتباط بین‌المللی و تبادل علمی با اساتید برجسته جهان به ویژه از کشورهای همسایه و همسو و ایجاد شور و انگیزه علمی در میان اساتید و دانشجویان رشته‌های مختلف و معرفی دانشگاه فرهنگیان به عنوان دانشگاهی پیشرو در حمایت از محور مقاومت، مدیریت امور بین‌الملل با مشارکت مدیریت امور پردیس‌های استان اصفهان کارگاه‌های زیر را برگزار نمود

- ادبیات مقاومت ۱ (آثار تربیتی و اجتماعی)
- ادبیات مقاومت ۲ (رویکرد داستانی)
- ادبیات مقاومت ۳ (رویکرد فرهنگی شناختی)

در همین راستا با مشارکت مدیریت امور پردیس‌های استان خراسان رضوی، سلسله کرسی‌های هم‌اندیشی بین‌المللی غزه نیز برگزار گردید.

کارگاه تخصصی نقش انگلیسی در آموزش و پرورش
موضوع: نقش انگلیسی در آموزش و پرورش
مدرس: دکتر حمید رحیمی
مکان: سالن کنفرانس دانشگاه فرهنگیان
زمان: روز سه شنبه ۸ اسفند ۱۴۰۲ ساعت ۱۰:۳۰ تا ۱۲:۳۰
لینک حضور: <https://vc.cfu.ac.ir/cfu>

کارگاه تخصصی نقش انگلیسی در آموزش و پرورش
موضوع: نقش انگلیسی در آموزش و پرورش
مدرس: دکتر حمید رحیمی
مکان: سالن کنفرانس دانشگاه فرهنگیان
زمان: روز سه شنبه ۸ اسفند ۱۴۰۲ ساعت ۱۰:۳۰ تا ۱۲:۳۰
لینک حضور: <https://vc.cfu.ac.ir/cfu>

کارگاه تخصصی نقش انگلیسی در آموزش و پرورش
موضوع: نقش انگلیسی در آموزش و پرورش
مدرس: دکتر حمید رحیمی
مکان: سالن کنفرانس دانشگاه فرهنگیان
زمان: روز سه شنبه ۸ اسفند ۱۴۰۲ ساعت ۱۰:۳۰ تا ۱۲:۳۰
لینک حضور: <https://vc.cfu.ac.ir/cfu>

کارگاه تخصصی نقش انگلیسی در آموزش و پرورش
موضوع: نقش انگلیسی در آموزش و پرورش
مدرس: دکتر حمید رحیمی
مکان: سالن کنفرانس دانشگاه فرهنگیان
زمان: روز سه شنبه ۸ اسفند ۱۴۰۲ ساعت ۱۰:۳۰ تا ۱۲:۳۰
لینک حضور: <https://vc.cfu.ac.ir/cfu>

* فلسفه هایدگر و آموزش به میزبانی مدیریت امور پردیس‌های استان قزوین

پرواضح است که اعضای محترم هیات علمی به منظور تعامل و همکاری با دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی در سطح بین‌المللی در زمینه‌هایی مانند انجام و راهبری پروژه‌های مشترک، برگزاری، دعوت یا شرکت در کنفرانس‌ها و سمینارهای بین‌المللی، اعزام دانشجویان، فرصت مطالعاتی، تحصیلات دکتری و دوره‌های فوق دکتری و غیره نیازمند تسلط نسبی به زبان انگلیسی و کلمات، اصطلاحات، ساختارها و گفتمان حاکم بر مکاتبات آکادمیک به زبان انگلیسی هستند. لذا مدیریت امور بین‌الملل با برگزاری دوره‌های «مکاتبات آکادمیک به زبان انگلیسی ۱ و ۲» اقدام به تقویت دانش‌نامه‌نگاری مدرسان و اعضای هیات علمی دانشگاه نمود.

کارگاه تخصصی نقش انگلیسی در آموزش و پرورش
موضوع: نقش انگلیسی در آموزش و پرورش
مدرس: دکتر حمید رحیمی
مکان: سالن کنفرانس دانشگاه فرهنگیان
زمان: روز سه شنبه ۸ اسفند ۱۴۰۲ ساعت ۱۰:۳۰ تا ۱۲:۳۰
لینک حضور: <https://vc.cfu.ac.ir/cfu>

کارگاه تخصصی نقش انگلیسی در آموزش و پرورش
موضوع: نقش انگلیسی در آموزش و پرورش
مدرس: دکتر حمید رحیمی
مکان: سالن کنفرانس دانشگاه فرهنگیان
زمان: روز سه شنبه ۸ اسفند ۱۴۰۲ ساعت ۱۰:۳۰ تا ۱۲:۳۰
لینک حضور: <https://vc.cfu.ac.ir/cfu>

و بررسی مفاهیم بین‌المللی می‌تواند به ما درک بهتری از چالش‌ها و موفقیت‌های نظام‌های آموزشی مختلف بدهد و الهام بخش پژوهشگران برای طراحی پروژه‌های تحقیقاتی و تبادل نظر با پژوهشگران سایر کشورها باشد. در این راستا کارگاه‌های زیر برگزار شدند:

- * گرایش‌های نوین بین‌المللی در پژوهش‌های علوم تربیتی به میزبانی مدیریت امور پردیس‌های استان کردستان
- * هوش مصنوعی در آموزش و پژوهش، با رویکرد جهانی اندیشیدن و محلی عمل کردن به میزبانی مرکز آموزش عالی شهید باهنر تهران
- * رویکرد بین‌المللی مسوولیت پذیری و پاسخگویی اجتماعی در حوزه آموزش به میزبانی سازمان مرکزی
- * معرفی اصول بین‌المللی تمرینات فانکشنال در گستره سواد حرکتی دانش آموزان به میزبانی مدیریت امور پردیس‌های استان قزوین
- * آموزش روش تیج در دانش آموزان دارای اختلال طیف اتیسم به میزبانی مدیریت امور پردیس‌های استان قزوین
- * تمامیت فردی و سازمانی، یک مفهوم بین‌المللی به میزبانی مدیریت امور پردیس‌های استان البرز

کارگاه تخصصی نقش انگلیسی در آموزش و پرورش
موضوع: نقش انگلیسی در آموزش و پرورش
مدرس: دکتر حمید رحیمی
مکان: سالن کنفرانس دانشگاه فرهنگیان
زمان: روز سه شنبه ۸ اسفند ۱۴۰۲ ساعت ۱۰:۳۰ تا ۱۲:۳۰
لینک حضور: <https://vc.cfu.ac.ir/cfu>

کارگاه تخصصی نقش انگلیسی در آموزش و پرورش
موضوع: نقش انگلیسی در آموزش و پرورش
مدرس: دکتر حمید رحیمی
مکان: سالن کنفرانس دانشگاه فرهنگیان
زمان: روز سه شنبه ۸ اسفند ۱۴۰۲ ساعت ۱۰:۳۰ تا ۱۲:۳۰
لینک حضور: <https://vc.cfu.ac.ir/cfu>

بی‌شک به دلیل انتشار حجم بسیار بالایی از کتب، مقالات، و مطالب علمی دنیا به زبان انگلیسی، برگزاری درصد قابل توجهی از کنفرانس‌ها و همایش‌های علمی به زبان انگلیسی و ارائه محتوای وب سایت‌ها به زبان انگلیسی، در خصوص تسلط نسبی به درک و ترجمه مطالب از زبان انگلیسی به زبان فارسی برای اساتید دانشگاه و جامعه علمی کشور تردیدی باقی نمی‌ماند. طبیعتاً دستیابی به این سطح از توانایی تاثیر بسزایی در درک و فهم صحیح آخرین مطالب علمی، جا نماندن از قافله علم، روزآمد ساختن دانش خود و انتقال آن به جامعه دانشجویی کشور دارد. ضمن اینکه این توانایی در ایجاد و استمرار ارتباط با محافل و مراجع علمی دنیا نقش بسیار مهمی دارد. لذا مدیریت امور بین‌الملل اقدام به برگزاری مجموعه کارگاه‌های «اصول و روش‌های ترجمه ۱، ۲ و ۳» نمود.

کارگاه تخصصی نقش انگلیسی در آموزش و پرورش
موضوع: نقش انگلیسی در آموزش و پرورش
مدرس: دکتر حمید رحیمی
مکان: سالن کنفرانس دانشگاه فرهنگیان
زمان: روز سه شنبه ۸ اسفند ۱۴۰۲ ساعت ۱۰:۳۰ تا ۱۲:۳۰
لینک حضور: <https://vc.cfu.ac.ir/cfu>

کارگاه تخصصی نقش انگلیسی در آموزش و پرورش
موضوع: نقش انگلیسی در آموزش و پرورش
مدرس: دکتر حمید رحیمی
مکان: سالن کنفرانس دانشگاه فرهنگیان
زمان: روز سه شنبه ۸ اسفند ۱۴۰۲ ساعت ۱۰:۳۰ تا ۱۲:۳۰
لینک حضور: <https://vc.cfu.ac.ir/cfu>

پایگاه فرهنگی ایران اسلامی

ادبیات مقاومت ۱۴

مجله ویدئویی ایران اسلامی
دکتر فرزاد کبیری دبیر هیئت تحریر و مدیر اجرایی

دکتر کمال عبدالغنی

استاد دانشگاه سیپه، پسر
دوران مقاومت در افغانستان

دکتر حاتم چوهدی

مدرس عالی، مدیر هیئت تحریر
مجله ویدئویی ایران اسلامی
دکتر حاتم چوهدی

دکتر سراج حسین نظامی

مدرس و قائم مقام
گفتگوی با ادبیات و هنر

دکتر مسعود کبری

مدرس دانشگاه تهران
در دوران مقاومت

دکتر نرگس کنجش

مدرس دانشگاه اصفهان
دوران ادبیات و
مقاومت در افغانستان

دکتر علی رحمانی

مدرس هیئت استادان ادبیات
مهاجران

مجله مقاومت

مهاجران و مجامع

زبان: روزه جمعه هفتاد و یک

تاریخ: ۱۳۹۴/۱۱/۲۰

تعداد صفحات: ۱۳۰

تعداد بازدید: ۲۰۲۰/۰۲/۲۵

نمایش انلاین

www.iranmagazine.com

www.iranmagazine.com

تعداد بازدید و شمارش زمان برای پایان مقاله و برای پایان مقاله و برای پایان مقاله

بررسی تطبیقی برنامه درسی (غضر هف) برای تربیت معلمان فاو در کشورهای منتخب

دکتر حمیدرضا مشهدی

استادیار گروه علوم تربیتی دانشگاه فرهنگیان قزوین

(کیان و مهر محمدی، ۱۳۹۲). از این رو در دهه گذشته، کانون بحث و گفت و گو پیرامون کیفیت مدارس اثربخش، هرچه بیشتر متوجه توسعه حرفه ای معلمان بوده است (ریشتر^۱ و همکاران، ۲۰۱۱). تحقق این کارکردها مستلزم تربیت و به کارگیری نیروی انسانی کارآمد، توانمند و دارای صلاحیت‌های حرفه‌ای است (موسی‌پور و همکاران، ۱۳۹۶).

اما آنچه در کانون این تلاش‌ها، به منظور شناخت توسعه حرفه‌ای مشترک است یادگیری معلمان، یادگیری چگونه یادگرفتن و انتقال دانش به عمل برای کمک به پیشرفت دانش آموزان است (آوالوس^۲، ۲۰۱۱). یونسکو برای استانداردسازی در این حوزه مجموعه صلاحیت‌های مورد نیاز معلمان در حوزه فاوا را در قالب جدول شماره یک ارائه کرده است. بر این اساس شش منطقه برای تمرکز آموزش در موسسات تربیت معلمان در سه سطح مشخص شده است (دوتوییت^۳، ۲۰۱۵).

تربیت معلم ضمن اینکه مسئولیت تربیت و آماده‌سازی معلمان مورد نیاز آموزش و پرورش را دارد، خود بخشی از نظام آموزش عالی کشور است. اهمیت و نقش آموزش عالی در نیل به اهداف جامعه بر کسی پوشیده نیست. یکی از عناصر کلیدی نظام آموزش عالی، برنامه‌های درسی است که به عنوان آئینه تمام نمای میزان موفقیت و شکست نظام آموزش عالی و قلب تپنده آموزش عالی محسوب می‌شوند. در سال‌های اخیر، تحولات مهمی در سطح جهانی موجب شده برنامه‌های درسی در آموزش عالی بیشتر مورد توجه سیاست مداران، محققان و برنامه ریزان قرار بگیرد (مهر محمدی، ۱۳۹۲).

کیفیت‌ها و قابلیت‌های معلمان در هر نظام تعلیم و تربیت، آئینه‌ی تمام نمای کیفیت نظام آموزش و پرورش آن جامعه قلمداد می‌شود. لذا تحقق هر آرمانی در آموزش و پرورش در گروی تحقق آن در معلم و نیروی انسانی است که به عنوان عامل اجرای آن آرمان‌ها، ایفای نقش می‌کند

جدول ۱: چارچوب شایستگی‌های فاوا یونسکو برای معلمان

استانداردهای سطوح کسب دانش فناوری			حوزه‌های تمرکز آموزشی
سواد فناوری	تعمیق دانش	خلق و ایجاد دانش	
آگاهی از خط مشی	درک خط مشی	نوآوری در خط مشی	درک فاوا در آموزش
دانش عمومی	کاربرد دانش	دانش مهارت‌های اجتماعی	برنامه درسی و ارزیابی
روش‌های تدریس	ادغام فناوری	حل مسائل پیچیده	مدیریت خود
فاوا	ابزارهای عمومی	ابزارهای پیچیده	ابزارهای فراگیر
سازمان و مدیریت	استانداردهای کلاسی	گروه‌های همکاری	یادگیری سازمان یافته
یادگیری حرفه ای معلم	سواد دیجیتالی	مدیریت و هدایت	معلم به عنوان یک یادگیرنده

منبع: دوتوییت (۲۰۱۵، ص ۳)

۲ اساسنامه دانشگاه به عنوان یکی از اهداف، به موضوع بهره مندی از فناوری اطلاعات و ارتباطات جهت تحقق اهداف این دانشگاه اشاره شده است. همچنین در نقشه جامع دانشگاه فرهنگیان فصل دوم ماده ۵ این چنین آمده است: «توسعه و به کارگیری نرم افزارهای آموزشی در فرایند آموزش معلمان و نهادینه سازی فناوری اطلاعات و تکنولوژی ارتباطات در دانشگاه فرهنگیان». در بند ۱۵ همین ماده در نقشه جامع دانشگاه فرهنگیان به ضرورت بومی کردن فناوری‌های انتقال یافته به داخل کشور و استفاده کردن از این فناوری‌ها با این

توسعه مهارت حرفه‌ای و توانمندی‌های علمی و تربیتی معلمان با ارتقای کیفی آموزش‌های ضمن خدمت و برنامه‌ریزی برای روزآمد کردن اطلاعات تخصصی از سیاست‌های کلی ایجاد تحول در نظام آموزش و پرورش است (اعظم^۴ و همکاران، ۲۰۱۴). این وظایف را مرکز بهسازی منابع انسانی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه فرهنگیان بر عهده دارد و این مهم از طریق بهره‌گیری از فناوری‌های نوین صورت خواهد گرفت.

توجه به فاوا^۵، از جمله راهبردهای دانشگاه فرهنگیان است. در همین راستا، در بند ۴ ماده

فناوری های اطلاعاتی و ارتباطی و اتخاذ راهبردها و سیاست هایی برای افزایش سواد اطلاعاتی آنان مهم است (آقاکیلی، زمانی، ۱۳۹۲). فلسفه استفاده از چنین ارتباطاتی، تسهیل آموزش و رفع موانع زمانی و مکانی برای فراگیران است (آدن^۷ و بیومن^۸، ۲۰۰۶) و تلاش می شود تا از طریق ترکیب منابع دنیای واقعی و دیجیتال فرصت های جدید را فراهم نمایند (هوانگ^۹ و همکاران، ۲۰۱۱) و حتی به وسیله این ارتباطات می توان محتوای دوره را بازنگری دائم کرد (ژائو^{۱۰}، ۲۰۰۹).

یکی از شاخص های ضروری برای اندازه گیری و رتبه بندی کشورها در میزان به کار گیری فاوا در مراکز آموزشی و ادغام آن در برنامه درسی، حجم بودجه مصرف شده در این حوزه است (دو توییت، ۲۰۱۵). به عنوان مثال کشور انگلستان به تنهایی در سال ۲۰۱۴ حدود ۵۶۷ میلیون یورو اعتبار در بحث فناوری اطلاعات در آموزش و پرورش هزینه کرده است (توی نینگ^{۱۱} و هنری^{۱۲}، ۲۰۱۴). نکته مهم این که ۳۰ درصد از اعتبار تخصیص یافته در فناوری اطلاعات و اعتبارات باید در آموزش معلمان و توسعه حرفه ای آنان هزینه گردد تا سود حاصل از سرمایه گذاری در فاوا را به حداکثر برساند (اینفودو^{۱۳}، ۲۰۱۵).

ادامه دارد...

مضمون «ایجاد بستر مناسب و زمینه لازم برای بومی کردن روش ها و فناوری های انتقال یافته به داخل کشور در زمینه تعلیم و تربیت» اشاره شده است (اسدی گرمارودی و شریف زاده، ۱۳۹۲).

هر چند تاکنون درباره موضوعاتی نظیر فاوا در آموزش و پرورش و مطالعات تطبیقی در این خصوص تحقیقاتی صورت گرفته است، لیکن عناصر برنامه درسی تربیت معلم فناور کمتر مورد توجه بوده است. در دست داشتن ویژگی عناصر برنامه درسی مناسب برای تربیت معلم فناور با نگاهی به تجربه سایر کشورها از اهمیت قابل توجهی برخوردار است زیرا به تدارک یک برنامه درسی مؤثر و کارآمد خواهد انجامید که بتواند دانشجویان دانشگاه فرهنگیان را برای بهره گیری از فاوا در برنامه درسی مدارس آماده نماید

هم اکنون یکی از چالش های کشورهای در حال توسعه، دسترسی مؤثر به فناوری های اطلاعاتی و ارتباطی برای بالا بردن کیفیت آموزشی است. از این رو، ادغام فناوری ها در سطوح متفاوت و دسترسی به فناوری های روز و تلاش برای بستر سازی صحیح و بهینه فناوری ها در آموزش سطوح بالا به گونه ای که همگان بتوانند از امکانات آن بهره ببرند، از مهم ترین اهداف نظام های آموزشی این کشورهاست (تیجی^{۱۴}، ۲۰۰۸). در این راستا، به روز آمد نمودن مهارت ها و دانش دانشجویان از اهمیت بالایی برخوردار است و آگاهی از میزان توانمندی دانشجویان از حیطه های گوناگون

- 1- Richter
- 2- Avalos
- 3- DuToit
- 4- Azam, Fauze & Yaakob
- 5- Information Communication Technology
- 6- Thijs
- 7- Uden
- 8- Beaumont
- 9- Hawang
- 10- Zhao
- 11- Twining
- 12- Henry
- 13- Infoev

آشنایی با کمیته آموزشی شبکه دانشگاه های مجازی جهان اسلام

محمد واشقانی فراهانی

رئیس گروه برنامه ریزی و ساماندهی ارتباطات بین المللی دانشگاه

همکاری های علمی و فناوری کشورهای هم پیمان در سازمان همکاری های اسلامی است که وزارت علوم، تحقیقات و فن آوری جمهوری اسلامی ایران میزبانی از آن را بر عهده دارد. این سازمان بین المللی، پایگاهی سرشار از دانایی و توانایی است که با آرمان دادگری، ژرفایش و پایایی دانش و اندیشه و توانمندسازی آموزشی، پژوهشی، فرهنگی و مهارتی جهان اسلام، در گسترش آموزش عالی همگانی استوار بر فن آوری هوشمند می کوشد.

کمیته آموزشی سازمان بین المللی سینوو ضمن ارزیابی وضعیت موجود آموزش مجازی در جهان اسلام و انجام مطالعات در خصوص دستیابی به وضعیت مطلوب در این حوزه، بعد از بررسی، تحلیل و آسیب شناسی فرآیندهای انجام کار، سیاست ها، راه کارهای مناسب و روش های کاربردی در جهت ارتقاء عملکرد را تهیه و تدوین می کند و به منظور ارتقاء بهره وری و کیفیت آموزش در جهان اسلام پیشنهادات تخصصی جهت تکمیل و اصلاح دستورالعمل ها، مشخصات فنی، ضوابط و استانداردهای مورد استفاده در حوزه آموزش را ارائه می دهد. شناسایی کشورها و دانشگاه های کم برخوردار از آموزش عالی و کمک به تقویت آن ها، مدیریت صدور مجوزات آموزشی برای تمامی متقاضیان مؤسسات و مراکز آموزشی مرتبط؛ استانداردسازی، ارزشیابی، اعتبارسنجی و اعتباربخشی به ماهیت مؤسسات و مراکز آموزشی و گواهی نامه ها و مدارک مرتبط با آنها؛ رتبه بندی مؤسسات و مراکز آموزشی مرتبط در جهان اسلام؛ همکاری در تبادل دانشجو، استاد، رشته، منابع و دیگر امور مرتبط با مدیریت کلان آموزشی یکپارچه در جهان اسلام؛ استفاده حداکثری از ظرفیت مؤسسات عضو، غیرعضو، شرکت های دانش بنیان و سایر نهادهای مرتبط برای پیشبرد برنامه ها و هماهنگی با دبیرخانه دائمی شبکه برای همکاری ها و اجرایی سازی امور از جمله وظایف کمیته آموزشی سازمان بین المللی سینوو است.

خدمات بین المللی کمیته آموزش به اساتید و دانشجویان

با توجه به استانداردسازی و رتبه بندی دانشگاه های عضو و ارزیابی ادواری آنها از نظر رتبه بندی، لازم است اعضا آخرین ارزیابی ها و توانمندی های اعضای شبکه در حوزه آموزش به دبیر کمیته آموزش سازمان بین المللی سینوو ارائه شود تا برای مخاطبین خاص و عام جهت توسعه و تعادل بخشی ظرفیت های آموزشی دانشگاهی، تمامی ظرفیت ها و فرصت ها معرفی و به تناسب بهره بردای

یکی از مهمترین رسالت های مدیریت امور بین الملل، انجام مطالعات زمینه ای و ایجاد ظرفیت و فرصت توسعه دانشگاه از طریق تسهیل و تمهید عضویت در شبکه ها و سازمان های بین المللی است. دانشگاه فرهنگیان همواره تلاش دارد تا از طریق تولید علم و حضور پر رنگ و موثر در رویدادهای بین المللی و تعامل با دانشگاه ها و مراکز علمی فعال در عرصه جهانی تعلیم و تربیت در سطوح ملی، منطقه ای و فرامنطقه ای تاثیر گذار باشد. از همین روی و با توجه به تاکید دکتر رجبعلی برزویی، ریاست محترم دانشگاه، مبنی بر تحقق هدف کلان کسب مرجعیت علمی تعلیم و تربیت اسلامی در منطقه و جهان اسلام از سوی دانشگاه فرهنگیان، برنامه ریزی و بررسی ظرفیت ها بر اساس مفاد اسناد بالادستی با رعایت قوانین و مقررات دانشگاه و از سوی مدیریت امور بین الملل دانشگاه صورت پذیرفت و تلاش برای عضویت دانشگاه فرهنگیان در شبکه دانشگاه های مجازی جهان اسلام (سینوو) در دستور کار قرار گرفت. با توجه به تلاش های مستمر و اخذ موافقت های لازم از شورای تخصصی همکاری های علمی بین المللی دانشگاه در خصوص عضویت رسمی دانشگاه فرهنگیان در این شبکه بین المللی، همکاری های علمی بین المللی میان دانشگاه فرهنگیان و سایر دانشگاه های عضو این شبکه تسهیل می شود. در ادامه کمیته آموزشی شبکه دانشگاه های مجازی جهان اسلام (سینوو) به صورت اجمالی معرفی می گردد.

شبکه دانشگاه های مجازی جهان اسلام (سینوو) سازمانی خودگردان، غیرسیاسی، با رویکرد بین المللی و یکی از شبکه های وابسته به - کامستک - کمیته دائمی

دانشجویان می‌توانند از طریق سامانه جامع در هریک از مؤسسات عضو شبکه نسبت به انتخاب رشته، درس، استاد و سایر خدمات ارائه شده توسط اعضا، سازمان بین‌المللی سینوو اقدام نمایند و آن سامانه به صورت هوشمند، متقاضیان را به مجموعه‌های عضو هدایت می‌کند. تبادل دانشجوی در تمامی سطوح تحصیلی بویژه مقاطع تحصیلی صورت می‌گیرد و امکان میهمان و انتقالی نیز وجود دارد. اخذ شناسه بین‌المللی سازمان بین‌المللی سینوو برای تمامی دانشجویان الزامی است و فرآیند دریافت این شناسه، با همکاری مؤسسات و کمیته آموزش سازمان بین‌المللی سینوو، انجام خواهد شد.

دانشجویانی که در ساختار آموزش مجازی تحصیل می‌کنند می‌توانند بخشی از دوره را به صورت حضوری (آموزش ترکیبی) طی کنند و کشورهای مقصد تمامی امور مرتبط با اقامت را فراهم می‌نمایند و با توجه به اعتبار بین‌المللی سازمان بین‌المللی سینوو، هیچ‌گونه مانعی برای سفر ایجاد نخواهند کرد. اخذ مجوزات جذب و تبادل دانشجوی نیز به صورت مجازی و برگزاری آزمون‌های تأیید صلاحیت برای ورود در مقاطع کارشناسی، ارشد و دکتری از طریق مؤسسات و با حمایت سینوو و وزارت آموزش عالی کشورها، انجام خواهد شد.

جذب و تبادل اساتید:

استفاده از ظرفیت‌های علمی اساتید مؤسسات عضو در قالب دوره‌های مختلف به صورت مدعو، حق‌التدریس، عضو همکار، علمی و یا هیأت علمی، بر اساس رتبه و مرتبه دانشگاهی طبق شناسه تعریف شده امکان پذیر است. البته مؤسسات باید اطلاعات لازم را در سامانه جامع سازمان بین‌المللی سینوو بارگذاری نمایند. اخذ شناسه بین‌المللی سازمان بین‌المللی سینوو برای تمامی اساتید مؤسسات عضو، الزامی است که فرآیند آن با همکاری مؤسسات و کمیته آموزش سازمان بین‌المللی سینوو، انجام خواهد شد. همچنین، فرصت‌های مطالعاتی به صورت تورهای آموزشی مجازی و حضوری برای اساتید در کشورهای عضو از طریق ثبت درخواست در سامانه جامع، فراهم است.

نظام هوشمند مدیریت تدریس برای اساتید مؤسسات عضو، با توجه به شاخص‌های میزان رضایت‌مندی دانشجویان از استاد، استقبال از استاد، اشتغال آفرینی و مهارت‌افزایی‌ها برای دانشجویان و

گردد. به منظور تسهیل در فرآیند همکاری، رشته‌هایی که قابلیت ارائه محتوای ویژه از نظر سیلابس را دارند، با توجه به اینکه از طریق اساتید برتر دانشگاه‌های عضو فراهم شده، دانشجویان، می‌توانند مدرک خود را با گذراندن این رشته‌ها بصورت تجمیعی اخذ نمایند. بدین منظور، مؤسسات عضو، اساتید توانمند بین‌المللی خود را به کمیته آموزش معرفی می‌کنند تا در پلتفرم‌های معتبر برای آنان شناسه‌های بین‌المللی استادی تعریف شود. دانشجویان مؤسسات عضو نیز می‌توانند نسبت به دریافت شناسه بین‌المللی دانشجویی، اقدام نمایند تا از ظرفیت اخذ رشته، شرکت در دوره‌های آموزشی، حمایت از طرح‌های راهبردی و دانش‌بنیان، فرصت‌های مطالعاتی، خدمات دانشجویی و سایر موارد مرتبط با امور دانشجویان با همکاری تمامی کمیته‌ها، استفاده نمایند. زیرساخت‌های آموزش مجازی و ترکیبی سازمان بین‌المللی سینوو، دارای استانداردهای بالایی است که اطمینان کامل از انتقال دانش برای متقاضی آموزش صورت پذیرد و در مواردی از آموزش‌های حضوری نیز کامل‌تر ارائه خدمت می‌نماید.

اعتبار بین‌المللی گواهی‌نامه و مدارک سازمان بین‌المللی سینوو

کمیته آموزش سازمان بین‌المللی سینوو مسئول اعتبار بین‌المللی گواهی‌نامه و مدارک سازمان است. اعتبار دوره‌های غیرمقطع برای تمامی مؤسسات عضو و وزارت آموزش عالی کشورها، مورد تأیید است و دوره‌های مقطع‌دار با تأیید رئیس مؤسسات و کمیته آموزش، اعتبار خواهد داشت که هدف اصلی از فرآیند اعتباردهی، کاهش روال بروکراسی برای تسهیل همکاری بین مؤسسات عضو است.

جذب و تبادل دانشجوی:

با توجه به اینکه در آموزش مجازی ظرفیت‌های بسیار متنوعی از نظر امکان دسترسی به حوزه‌ها و رشته‌های مختلف برای متقاضیان آموزش عالی و سایر دوره‌های آموزشی وجود دارد، تبادل دانشجوی به صورت مجازی و ترکیبی با موافقت‌های اعلامی از سوی مؤسسات عضو، امکان‌پذیر خواهد بود. مؤسسات عضو، در سامانه جامع سازمان بین‌المللی سینوو، اطلاعات لازم را طبق چارچوب مقرر در سامانه، وارد می‌نمایند تا نسبت به فرآیندهای تبادل دانشجوی بین اعضا، اقدامات لازم صورت پذیرد.

بود؛ در صورت نیاز، امکان ایجاد رشته‌ها و منابع بین‌المللی با همکاری کمیته آموزش سازمان بین‌المللی سینوو وجود دارد که پس از تصویب توسط تمامی اعضا، از طریق حمایت‌های کامستک و همچنین اعضا، وزارتخانه‌های کشورها، می‌توانند نسبت به تأیید و اجرای آن اقدام نمایند.

یکپارچه‌سازی مدارک و گواهی‌نامه‌ها:

به منظور استفاده بهینه از ظرفیت‌ها و منابع آموزشی، یکپارچه‌سازی مدارک و گواهی‌نامه‌های مؤسسات عضو برای دانش‌پذیرانی که در مؤسسات عضو سازمان بین‌المللی سینوو در مقاطع کارشناسی، ارشد و دکتری تحصیلات خود را گذرانده‌اند، اجرایی خواهد شد تا متقاضیان بتوانند بدون فرآیندهای پیچیده و دشوار اعتبارسنجی و ارزشیابی مدارک و گواهی‌نامه‌ها توسط کشورها و مؤسسات، طبق علایق خود، در مقاطع تحصیلی کارشناسی، ارشد و دکتری، به صورت مجازی و ترکیبی ادامه تحصیل دهند.

تمامی متقاضیانی که تمایل به داشتن مدارک اعتبارسنجی‌شده با گریدهای مختلف می‌باشند، در آزمونی که برای دروس یا رشته‌ها بصورت ادواری توسط دانشگاه مقصد در سامانه جامع سازمان بین‌المللی سینوو اجرا شده، شرکت خواهند کرد و پس از تأیید گذراندن مقطع تحصیلی توسط مؤسسه مبدا و سازمان بین‌المللی سینوو (کد اصالت بین‌المللی سازمان بین‌المللی سینوو)، مؤسسه مقصد نیز بدون اعتبارسنجی و ارزشیابی مجدد، نسبت به پذیرش دانشجو اقدام خواهند کرد. تمامی اعضا، مدارک و گواهی‌نامه‌های صادره از سوی یکدیگر را پس از تأیید سازمان بین‌المللی سینوو، بدون هیچ‌گونه مانعی خواهند پذیرفت که فرآیندهای نظارتی برای این امور در چارچوب‌های قانونی برای هر مؤسسه تدوین و اجرا خواهد شد که این پذیرش در ضوابط مربوط به دوره‌های آموزشی در مقاطع تحصیلی با دوره‌های آموزشی کوتاه‌مدت تداخل ایجاد نخواهد کرد.

در شماره بعد به معرفی کمیته پژوهش سینوو می‌پردازیم.

سایر موارد، می‌تواند در ارتقاء مرتبه اساتید و نیز پاداش‌های مرتبط اثرگذار باشد. نحوه تدریس، آزمون‌های مرتبط، بازخوردگیری از میزان آموزش فرد متقاضی و امور پرداختی‌های اساتید، تعاریف دوره‌ها و مقاطع در سامانه جامع در دسترس خواهد بود. با تأیید و حمایت سازمان بین‌المللی سینوو و نیز همکاری مؤسسات عضو، تمامی نهادهای مربوطه در کشورها، در فرآیندهای جذب و تبادل اساتید تسهیل‌گری و مساعدت لازم را انجام خواهند داد. همچنین، کمیته وزارتی علم و فناوری سازمان همکاری اسلامی «کامستک» از فرآیند جذب و تبادل استاد، دانشجو، رشته و منابع، یکپارچه‌سازی مدارک و سایر موارد مرتبط حمایت کامل خواهد کرد که این حمایت از طریق برگزاری نشست‌ها و مجامع عمومی سالانه کامستک، انجام مکاتبات موثر با وزارتخانه‌ها و سایر طرق قانونی مورد تأیید سازمان همکاری اسلامی خواهد بود.

تبادل رشته و منابع:

با توجه به شرایط و ویژگی‌های علمی مؤسسات و مراکز آموزشی عضو، می‌توان نسبت به تبادل برخی رشته‌ها و منابع با اعضا اقدام نمود. با توجه به اینکه امتیازات و حق موجد این امر برای مؤسسات یا مراکز آموزش عالی ارائه دهنده، بصورت انحصاری یا فرانچیز در نظر گرفته می‌شود، اعضای که از این امر بهره‌مند می‌گردند، حق امتیاز فوق را از کل درآمد یا پرداخت شهریه‌ای، کارسازی خواهند کرد. رشته‌ها و منابع مورد نیاز اعضا، در جلسات نمایندگان در کمیته‌های سازمان بین‌المللی سینوو مورد توافق قرار خواهد گرفت.

رویکرد تحصیلات تکمیلی، مطالعات میان‌رشته‌ای، تولید محتوای علمی با رویکرد بین‌المللی، قابل فهم، متناسب با فرهنگ مشترک کشورهای اسلامی و مشترکات مذهبی، فناوریانه، تولید و محصول محور از جمله رسالت‌های مؤسسات عضو سازمان بین‌المللی سینوو خواهد بود. اخذ مجوز رشته و منابع طبق ضوابط و مقررات حاکم در کشورهای عضو خواهد

درآمدی بر فرهنگ آموزش در مدارس ژاپن

دکتر ابوالفضل بختیاری

عضو هیئت علمی دانشگاه فرهنگیان

برای شناخت سرزمین خود، باید سرزمین دیگری را شناخت
(لوئیس ۱۹۸۵، ترجمه افشین منش و ایلگی طاهر ۱۳۸۵)

اشاره

در دهه‌های اخیر دستاوردها و پیشرفت‌های شگرف ژاپن موجب حیرت و حسرت جهانیان شده است. بطوریکه بسیاری از پژوهشگران راز موفقیت و توفیق ژاپنی‌ها را در فرهنگ آموزش و پرورش آن جستجو می‌کنند. در این نوشتار که نویسنده (از کارشناسان پژوهشگاه آموزش و پرورش است) طی چندین سال به مطالعه و مشاهده سرزمین آفتاب تابان (ژاپن) پرداخته، درس‌هایی از فرهنگ آموزش و مدارس ژاپنی‌ها را به صورت خلاصه ارائه کرده، که تقدیم می‌شود:

به ژاپن باید به مثابه آینه نگاه کرد و نه یک راهکار مری وایت ۱۹۸۷ به نقل از لوئیس ۱۹۹۵ ترجمه افشین منش و ایلگی طاهر ۱۳۸۵

پژوهش‌های انجام شده در خصوص فرهنگ آموزش و فرهنگ مدارس ژاپنی‌ها، اعجاب جهانیان را برانگیخته است. بطوریکه در چندین آزمون بین‌المللی (TIMSS تیمز)، آموزش و پرورش ژاپن جز کشورهای برتر جهان بوده است، همچنین مطالعات تطبیقی آموزش و پرورش نشان می‌دهد که آموزش و پرورش عمومی به ویژه دوره ابتدائی از کیفیت بسیار بالائی برخوردار است (سرکارآرانی، ۱۳۸۴). «آزا ووگل» (استاد دانشگاه هاروارد) که حدود ۲۰ سال در آنجا به مطالعه مشغول بوده می‌نویسد: من از موفقیت‌های ژاپن طی دو دهه اخیر شگفت زده شده بودم، از خودم می‌پرسیدم چرا ژاپن، بی آنکه منابع طبیعی داشته باشد، تا این حد در حل مشکلاتی که برای جامعه آمریکا ناگشوده مانده موفق بوده است؟! اما به راستی راز موفقیت ژاپن در چیست و کدام ویژگی باعث شده تا بسیاری از آگاهان، قرن بیست و یکم را قرن ژاپن بدانند و آن را کشور شماره یک بشناسند؟

ووگل (استاد دانشگاه هاروارد)، معتقد است نوسازی ژاپن از اواسط قرن نوزدهم (یعنی عصر امپراتوری «می جی» در سال ۱۸۶۸) آغاز شده و از این زمان ژاپنی‌ها به طور جدی با فرهنگ غرب آشنا شدند و از ترکیب و تلفیق عناصر فرهنگی خود، فرهنگ نوین ژاپن را ساختند. روش ژاپنی‌ها در این ترکیب فرهنگی، هشیارانه و آگاهانه بود (ووگل ۱۹۷۹، ترجمه خوارزمی و اسدی ۱۳۷۱). ژاپنی‌ها تمدن و فرهنگ کهن خود را با دانش نوین در آمیختند و کهن را دور نینداختند.

حاصل این آمیزش بسیار اثربخش بود و فرهنگ ژاپن شکوفا شد. همچنین ویژگی‌ها همچون پشتکار، صبر و حوصله، انضباط درونی، حساسیت و احترام به دیگران، تاکید بر کارگروهي (تیمی) در موفقیت آنها سهم داشته، ولی «ووگل» معتقد است: پیشرفت‌های ژاپنی‌ها بیشتر دستاوردهای ساختارهای سازمانی، سیاستگذاری و برنامه ریزی درست آنهاست. شاید بتوان گفت «مدیریت ژاپنی» که زبانزد جهانیان است در این توفیق سهم بسزایی داشته است.

بسیاری از پژوهشگران علل توفیق ژاپن را به نظام آموزش و پرورش کارآ، با کیفیت و سرمایه گذاری زیاد روی پرورش منابع انسانی، سختکوشی و وفاداری افراد به سازمان هائی که در آن کار می‌کنند، احساس تعهد در جهت رشد و پیشرفت، فداکاری و آمادگی برای اصلاح نارسائی‌ها و اشتباهات خود، سازماندهی و مدیریت بسیار خوب و کارساز نسبت می‌دهند (هرمن کان). همچنین برخی اندیشمندان می‌گویند: مردم ژاپن به آموزش و پروردن منابع انسانی خود بسیار توجه و تاکید دارند (طوسی، ۱۳۸۴)، برخی دیگر پژوهشگران جهش ژاپن را ناشی از ویژگی‌های فرهنگی خاص ژاپنی‌ها می‌دانند و برخی نویسندگان توانائی‌ها ژاپنی‌ها را برای «کار گروهی» کلید موفقیت آنها می‌دانند.

نظام آموزشی ابتدایی در ژاپن مدارس ابتدائی در ژاپن بسیار جالب و دیدنی هستند، ساختار و نظام آموزش ابتدایی ژاپن به پرورش شخصیت کودک در این دوره بسیار توجه دارند. فضای فیزیکی مدارس ابتدایی بسیار مجهز و درخور توجه هست، بطوریکه اکثر مدارس ابتدایی در ژاپن استخر دارند و فضای فیزیکی بسیار تمیز و با طراوت هستند. اما چرا مدارس ابتدائی؟

اکثر پژوهشگران آموزش و پرورش ژاپن، مدارس ابتدائی ژاپن را بسیار سرزنده، بزرگ، جالب و جاذب توصیف کرده اند، برای مثال «کومینگر» می‌گوید: مدارس ابتدایی، گل سرسید آموزش و پرورش ژاپن هستند. ژاپن در مقایسه با ایالات متحده آمریکا، سهم بیشتری از تولید ناخالص ملی خود را در مقاطع ۱۲ سال تحصیلی (ابتدایی تا دبیرستان) و مقدار کم تری از آن را در آموزش دانشگاهی خویش، هزینه می‌کند. در طول بیش از یکصد سال، رهبران و دولتمردان

ژاپنی به دوره آموزش ابتدایی به عنوان محوری سرنوشت ساز در توسعه ملی، نظر داشتند، چنانکه آری نوری، موری (معمار مدرنیزاسیون ژاپن) در سال ۱۸۸۵ می نویسد:

کشور ژاپن

۹۹ درصد دانش آموزان دوره ابتدایی در ژاپن در مدارس ابتدایی دولتی، در محل اقامت خود درس می خوانند در این دوره تحصیلات، آموزش رایگان است و فرزندان تمام ساکنان محل، اجازه ثبت نام دارند (لوئیس ترجمه افشین منش و ایلگی طاهر، ۵، ۱۳۸۵).

در ژاپن ۹۰ درصد دانش آموزان، کلاس دوازدهم را با موفقیت پشت سر می گذرانند (این نسبت در آمریکا ۷۳ درصد و در اروپا ۵۰ درصد است) [رولن و بیورک ۱۹۹۸، ترجمه رعیتی دماوندی، ۱۳۸۳-۱۳]

ویژگی های فرهنگ مدارس در ژاپن

۱- اهمیت بسیار زیاد مردم و دولت ژاپن به آموزش و پرورش (دولت ژاپن بیشترین سهم از تولید ناخالص ملی را صرف دوره های آموزش پیش دبستانی و ابتدایی می کند).

۲- تاکید بر کارگروهی (تیمی) - (ووگل ۱۹۷۹، لوئیس ۱۹۹۵، سرکارآرانی ۱۳۸۱، بختیاری ۱۳۸۷)

۳- انعطاف فکری و نوپذیری نوسازی اعجاز آمیز ژاپن (ووگل ۱۹۷۹)

۴- نظام آموزشی کارآمد - کیفیت بالای آموزش (هرمان کان)

۵- پشتکار، صبر و حوصله، انضباط درونی

۶- احترام به دیگران

۷- روح همکاری دسته جمعی

۸- انضباط و شوق به کار

۹- ثبات

۱۰- شوق یادگیری

۱۱- اخلاق کار و تلاش

۱۲- در زمینه مدیریت، ژاپنی ها به رهبری جمعی گرایش دارند

۱۳- تاکید بر جنبه ی کاربردی آموزش

۱۴- شیوه آموزش عملگرا، تاکید بر آزمایش و پژوهش

۱۵- دانش آموزان در کارهای مدرسه مشارکت فعال دارند (تعاون، همراهی گروهی)

۱۶- مدرسه در ژاپن محل زندگی دانش آموزان است

۱۷- در مدارس سعی در بالابردن "اعتماد به نفس" فراگیران (دانش آموزان) است

۱۸- مدارس ژاپنی تلاش برای رشد خلاقیت، رشد روحیه کارگروهی می کنند

۱۹- بازی های آزاد در مدارس مورد توجه است.

۲۰- مدارس ژاپنی - بچه ها را برای زندگی در جامعه تربیت می کند.

۲۱- پرورش حس اعتماد به نفس

۲۲- شکوفائی خلاقیت

۲۳- مشارکت و درگیر کردن بچه ها به صورت عملی

۲۴- پرورش حس مسئولیت پذیری

۲۵- تاکید بر رفاقت بین دانش آموزان به جای رقابت

۲۶- تاکید بر دوستی و همکاری بین بچه ها

۲۷- همکاری در نظافت مدرسه

۲۸- همکاری بسیار نزدیک خانواده (اولیاء) با مدرسه

۲۹- تاکید بر دوستی و رفاقت در مدارس (لوئیس ۱۹۸۵)

۳۰- توجه به خودفرمانی یا خود مدیریتی (لوئیس)

۳۱- تاکید بر رشد اجتماعی (بنجامین ۱۹۹۷)، سهم زیادی از آموزش در ژاپن به زندگی اجتماعی و رشد اجتماعی می پردازد

۳۲- ایجاد فرصت های مساوی برای همگان

۳۳- آموزش (پرورش) تمامی کودکان با یک روش

۳۴- معلمان مربی اند نه مستبد (معلم در نقش هادی و راهنما)

۳۵- در مدارس ژاپن تفریح و شادی ضروری است

۳۶- در مدارس با تفریح و شادی دانش آموزان را وارد به مشارکت و همکاری می کنند

۳۷- در ژاپن کلاسها به گروه های کوچک تقسیم می شود

۳۸- ژاپنی ها کوشیده اند شادی و لذت را به فرایند یادگیری بیامیزند

۳۹- در کلاسهای درسی ژاپن تعارض و دشمنی بین معلم و شاگرد وجود ندارد

۴۰- هیچ دانش آموزی در ابتدایی مردود نمی شود - هیچ دانش آموزی از مشارکت در فعالیت ها منع نمی شود (بنجامین ۱۹۹۷).

ژاپنی ها اعتقاد دارند تجربه ها، تأثیر بلند مدت در رشد دارد لذا برای پرورش افراد تجارب مهم هستند

* برنامه درسی ملی در بردارنده راهکارهایی برای فعالیت های غیردرسی دانش آموزان می باشد (برنامه نظافت مدرسه) از آنجا که در مدارس ژاپنی، سرایداری وجود ندارد، پاکیزه نگه داشتن کلاس ها، راهروها یا سرویس های بهداشتی، زمین های بازی بر عهده دانش آموزان است.

نظم و انضباط تحمیلی نیست و در نتیجه کلاس ها نیز شلوغ و پرچار و جنجال است و این امر از نظر معلمان، بی اشکال است. درواقع ویژگی مهم فضای فرهنگی، مدارس ژاپن (در دوره ابتدایی) سرزندگی، شلوغی،

ابتدایی) سرزندگی، شلوغی، شادابی، شادی و جار و جنجال کلاس است. معلمان ژاپنی بر خلاف همکاران خود در سایر کشورها تلاشی برای سکوت و ساکت و بی حرکت نگه داشتن دانش آموزان خود نمیکند. از آنجا که دانش آموز مجاز است با بغل دستی خود صحبت کند برای تراشیدن مدادش از جا بلند شود یا پرده‌ها را بکشد. این قبیل کارها، اختلال در نظم کلاس بشمار نمی رود. بنابراین نظم و انضباط تحمیلی نیست و در نتیجه کلاسها نیز شلوغ و پر جار و جنجال است و این امر از نظر معلمان، بی اشکال است.

* پی نوشت

بخشی از نوشتار حاضر، حاصل مشاهده، مصاحبه و حضور نگارنده در مدارس ژاپن است که با مساعدت پژوهشگاه مطالعات آموزش و پرورش، سفارت ژاپن در ایران و ایران در ژاپن، اساتیدی همچون دکتر سرکارآرانی، دکتر خرازی، دکتر عراقچی، دکتر گواهی، استاد صافی، پرفسور محمد نقی زاده، پرفسور اوکاموتو (Okamoto)، خانم کویاما موریتا (Morita) انجام شده است.

منابع:

- سرکار آرانی، محمدرضا (۱۳۸۱). فرهنگ آموزش در ژاپن. تهران: روزنگار
- ماتسوشیتا، کونوسوکه (۱۳۷۷). مشت آهنین در دستکش مخملی: ۱۰۱ ویژگی دیگر مدیریت و رهبری ترجمه محمدعلی طوسی. تهران: سخن
- بختیاری، ابوالفضل (تیره، ۱۳۸۶). درسهای از ژاپن. خبرنامه انجمن دوستی ایران و ژاپن، سال هفتم شماره ۱۶
- طوسی، محمدعلی (۱۳۸۴). درسنامه فرهنگ سازمانی: دوره دکتری مدیریت آموزشی. تهران: واحد علوم و تحقیقات
- لوئیس، کترین (۱۹۹۵). آموزش قلبها و اندیشه‌ها. ترجمه ج. افشین منش و ش. ایلبگی طاهر. تهران: ساز و کار، چاپ چهارم ۱۳۸۵
- گواهی، عبدالرحیم (۱۳۸۶). شینتوئیزم. تهران: علم
- دوای، لوئیس، سوگا، ماتسودا (۱۳۸۸). آموزش به مثابه فرهنگ. ترجمه سرکار آرانی، شی میزو و موریتا. تهران تربیت:

Monbusho (1995). Education in Japan. Tokyo: Monbusho
Monbukagakusho (2008) Ministry of Education, culture sport, science and technology. Tokyo: Ministry of Education, culture sport, science.

شادابی، شادی و جاروجنجال کلاس است. نگارنده که خود به مشاهده از مدارس ژاپن پرداخته، بسیاری از دانش آموزان ابتدایی و پیش دبستانی را در حال نظافت کلاس و مدرسه دیده است. در یکی از مدارس ابتدایی در کیوتو و یک مرکز پیش دبستانی در توکیو شاهد دستمال کشیدن بچه‌ها در راهرو و کلاس بوده است.

به زعم برخی پژوهشگران (لوئیس، سرکار آرانی، دوای و دیگران) در مدارس ژاپن آموزش قلبها و اندیشه‌ها بچه‌ها مدنظر است. پژوهش لوئیس (۱۹۹۵)، نشانگر تجلی فرهنگ ژاپنی در فرآیند آموزش و یادگیری در مدارس ژاپن است، و در مدارس ژاپن به صورت حیرت انگیزی آموزش و یادگیری در قالب سناریوهای فرهنگی مدیریت می‌شود و آموزش و پرورش ژاپن تا حدود زیادی فرهنگی است و مبتنی بر فرهنگ ژاپنی است.

آموزش و پرورش ژاپن با همه محاسن که می‌تواند برای ما آموزنده باشد و از آن تجارب موفق درس گرفت ولی در دهه‌های اخیر با مشکلاتی مواجه بوده که منجر به تفکر و تعقل صاحب نظران علوم تربیتی ژاپنی شده است از جمله Bullying (اذیت و آزار بچه‌ها) کمی انگیزه دانش آموزان برای درس نداشتن علاقه برای ادامه تحصیل (پرفسور نقی زاده)، عدم توجه به فردیت «در ژاپن به کار گروهی و تیمی بسیار توجه می‌شود- در نتیجه فرد و خواسته‌های فردی کمتر مورد توجه است» موجب مشکلاتی شده است، که درخور توجه است. ویژگی مهم فضای فرهنگی مدارس ژاپن (در دوره

ارتباط با مدیریت امور بین الملل دانشگاه فرهنگیان

international.fteu@gmail.com

<https://international@cfu.ac.ir>

<https://cfu.ac.ir/en>

<https://cfu.ac.ir/ar>

<https://cfu.ac.ir/ISCU>

تلفن:

۰۲۱-۸۷۷۵۱۱۵۸

۰۲۱-۸۷۷۵۱۷۴۶

۰۲۱-۸۷۷۵۱۲۳۷